

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreană”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovană”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selțeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgneaana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 5 August 1906.

Nr. 31.

Reformele de consolidare.

III.

Un ram însemnat de afaceri al băncilor române, căruia va trebui să i-se dea o deosebită atențiune atunci când va fi vorba a se întreprinde o acțiune pentru consolidarea noastră financiară sunt *depozitele* sau *depu-nerile spre fructificare*.

Deja a doua conferență a băncilor noastre, în scop de a aduce în consonanță mobilitatea pasivelor cu a activelor a recomandat băncilor asociate să caute să lege o parte mai considerabilă a depozitelor de termene de anunțare (abzicere) cât mai lungi, acordând în asemenea cazuri chiar și un etalon de interese mai urcat. Cu alte cuvinte băncilor noastre li-s'ă recomandat ca chiar cu jertfa de a plăti interese mai mari să nizu-iască a obține depozite cu termene mai îndepărtate de replătire. Și de ce? Pentruca să aducă în consonanță mobilitatea pasivelor cu a activelor, zicea numita conferență, care știa prea bine că activele în cari sunt investite depozitele băncilor noastre nu posed mobilitatea recerută.

Depozitele sunt pasive cu scadențe scurte, cari se pot cere orișicând să se replătească. În consecință o politică rațională de bancă pretinde ca investirea lor să se facă și ea în active ușor realizabile, mobile și incassabile în termene cât mai scurte. Ori, ca astfel de active pot fi considerate: escontul de cambii, împrumuturile pe lombard și bonurile de cont-curent.

Fără a discuta deocamdată mobilitatea faptică a acestor soiuri de active pentru cazul special al băncilor noastre, să vedem înainte de toate în ce raport stau ele cu suma depozitelor.

În 1900 am avut depozite în sumă totală de K 34 953,431·01 față de
K 30 792 920·56 escont de cambii
„ 432,298·03 împrumuturi pe lombard
„ 1.223 926 62 bonuri de cont-curent
K 32 449 145 21 active mobile.

Am avut va să zică aproape 35 mil. de depuneri și numai 32¹/₂ mil. de active mobile. De aci rezultă că 2¹/₂ mil. de depuneri au rămas neacoperite prin active mobile, plasate, de bunăsamă, în împrumuturi de altă natură cu scadențe lungi.

Patru ani în urmă, la 1904 am avut K 53.519 890 27 depozite față de
K 49 566 154·81 escont de cambii
„ 563.448·68 împrumuturi pe lombard
„ 3 894,321 63 bonuri de cont-curent
K 54 023,925 12 active mobile.

Depozitele deci au fost complet acoperite.

Va zice orișicine, că pe baza datelor arătate mai sus — din punct de vedere al raportului între depozite și activele mobile — cel puțin la aparență organizațiunea financiară a băncilor noastre e normală, întrucât cele dintâi, depozitele, sunt pe deplin acoperite prin cele din urmă, activele mobile. Așa ar fi, zicem și noi, dacă n'ar sustă două împrejurări, cari nu se pot trece cu vederea și cari nu ne lasă să ne mângăiem în această iluzie.

Anume, între pasivele băncilor noastre avem însemnate poziții de reescont, tot așa de gingașe, dacă nu chiar și mai gingașe ca depozitele, poziții, cari încă trebuiesc să fie acoperite cu active mobile, în special cu escont. Așa fiind dacă e vorba să fim întru toate exacti, pozițiile de reescont, cari în 1900 au fost de K 7.236,089·62, iar în 1904 de K 15 390.951·47 trebuiesc subtrase din

sumele escontului de cambii, deoarece numai după aceasta avem drept să stabilim adevăratul raport între depozite și activele mobile. Și dacă am urmă astfel va trebui să constatăm că pentru 1900 aproape 10 mil., iar pentru 1904 cam 15 mil. rămân neacoperite cu active mobile, ceea ce face mai a treia parte din suma totală a depozitelor, care, natural, trebuie să fie plasată în împrumuturi cu scadențe lungi.

Unde mai punem apoi, că dintre activele rămase ca acoperire, o parte însemnată, escontul, numai la aparență e mobil. Cine ne cunoaște portofoliul cambial știe, că scadențele mai niciodată nu ni-se regulează în număr, ci — aproape fără greș — prin prolongiri. E evident dară că portofoliul cambial ce ne servește ca acoperire a depozitelor, e de o mobilitate mai mult teoretică.

Dacă conziderăm acum aceste două gravamine, nu ni-se va putea tăgădui că ele formează un defect organic foarte îngrijitor în calea consolidării noastre financiare, defect, care cu orice preț trebuie delăturat. O acțiune de sanare, care se stabilească echilibrul necesar între depozite și un stoc de active de *mobilitate faptică*, ni-se impune în modul cel mai serios. Și acțiunea aceasta, după părerea noastră, în prima linie trebuie să aibă de scop regenerarea portofoliului cambial. Băncile noastre vor trebui pe deoparte să nizuiască ca pe viitor să esconteze cambii la a căror mobilitate se poate conta cu siguranță, pe de altă parte în actualele lor portofolii să facă o selecțiune cât mai severă. Cambiile despre cari se știe că se pot reguła numai în timp mai îndelungat, trebuiesc transformate în împrumuturi ipotecare, cari apoi să fie cedate institutelor ce pot să procure capitaluri de durată lungă prin emisiuni de scrisuri fonciare. Da, pentru că numai în chipul acesta — prin mobilizarea portofoliului cambial — se poate ajunge la asigurarea completă a depozitelor administrate de băncile noastre.

Dar pentru asigurarea depozitelor nu va fi de ajuns numai plasarea lor în active mobile, ci băncile noastre vor trebui să se îngrijească și de rezerve suficiente ca în caz de lipsă și până se pot realiză activele corespunzătoare să poată ajunge în posesiune de număr. Astfel de rezerve sunt reescontul și efectele publice. Cu chestiunea reescontului, — care la noi departe de a fi conziderat ca o resursă extraordinară de capital, cum am arătat că ar trebui să fie, e folosit ca un mijloc ordinar de credit pentru speculațiuni, — ne-am ocupat în articolul nostru

precedent, arătând mijloacele prin cari poate fi readus la starea normală. Cu chestiunea efectelor ne vom ocupa într'unul din articolii următori. Aci amintim numai atât că băncile noastre în această privință și-au cam înțeles datorința așa că astăzi, cel puțin față de trecut, au o rezervă de efecte publice destul de însemnată. Un credit de reescont totdeauna deschis și un stoc de efecte publice ușor realizabile sunt — pe lângă active mobile corespunzătoare — singurele garanții pentru asigurarea sub orice împrejurări a depozitelor băncilor noastre. I. I. L.

Legea de cec austriacă.

În zilele aceste s'a implinit o veche dorință a lumii comerciale din Austria prin punerea în practică a legii despre cec. Lipsa acestei legi s'a simțit deja de trei decenii, și mai virtos dela regularea valutei încoace. Guvernul a prezentat încă în 1895 un proiect referitor la cec, care n'a ajuns în desbaterea camerei, pânăcând în 1904 s'a decretat ca lege un alt proiect, care diferă în unele puncte de cele anterioare.

Circulațiunea cecului încetățenită în centrele comerciale reclamă o bază legală clară, fiind cecul în cea mai strânsă legătură cu întregă dezvoltarea circulațiunii de număr și preste tot a mijloacelor de plată. Folosirea cecului are de scop reducerea circulațiunii banilor și înlocuirea lor cu o simplă trecere în registre, prin ceea ce înceată necesitatea de a examina și număra banii, scade tocirea monetelor prin întrebuințare și în fine pierderea de interese prin adunarea banilor sau prin transport.

Prin introducerea cecului se concentrează toate tranzacțiunile de plată la câteva locuri, unde se adună și disponibilități, dela cari aceste firme pot trage folos, fiind eschisă în împrejurări normale probabilitatea, că se vor ridică deodată toate bonurile.

Reducerea circulațiunii banilor la minimul posibil mai are de urmare ieftinirea etalonului. Compenzațiunea este o parte întregitoare a girului, căci pe când acesta se poate aplica numai între clienții aceluiași bănci, clearingul face posibilă saldarea pretenziunilor între clienții mai multor bănci. Legea cea nouă are în vedere tocmai dezvoltarea compenzațiunii între clienții diferitelor bănci, și favorizarea circulațiunii cecurilor.

Cecul n'a cucerit nici la noi, nici în Austria un teren corăspunzător dezvoltării comerțului, pânăcând în Anglia și America a ajuns un mijloc normal de plată; acolo publicul nu plătește cu bani ci cu cecuri asupra băncilor la cari are conturi deschise.

Adevărat că și până acum anumite întrebări au fost fixate din partea institutelor, cari cultivă afacerile de cec, dar pozițiunea posesorului unui cec față de emitent și de trasat n'a putut fi regulată pe calea aceasta. Și tocmai această împrejurare este de cea mai mare însemnatate, dacă ne cugetăm, că cecul este chemat să treacă la a treia persoană. De aceea se cere ca pozițiunea primitivului de cec să fie bine precizată, pentru că el să-l primească bucur și chiar să-l dorească.

Cecul să nu fie altceva decât o asigurație dată de debitor asupra unui depozit al său, cu alte cuvinte prin emiterea unui cec să se dispună ca un altul să execute plata dar din mijloacele debitorului. Cu chipul acesta cecul devine un factor important al economiei naționale, fiind dată pentru oricine posibilitatea egalării în registre și așa cruțare de timp și lucru.

Legea austriacă de cec se bazează pe experiențele vieții practice. Fără a cuprinde introduceri nouă, simplu a sancționat tot aceea ce a exercitat până acum praxa. Fiind circulațiunea cecului concentrată cu deosebire la institutele de bani, legea a restrâns capacitatea de cec asupra acelor firme, la cari se concentrează aceste compenzațiuni. Astfel dispune

§. 1. Capabilitate de trasați în sensul acestei legi au:

1. Cassa de păstrare postală ces. reg., bănci publice, sau alte institute îndreptățite prin statute a primi bani pentru socoteală străină.

2. Toate celelalte firme înregistrate, cari se ocupă cu afaceri de bancă în mod profesional.

În privința aceasta proiectul unghuresc este mai liberal. Lucrat pe baza legilor franceză, belgiană și elvețiană, precum și a proiectului german cari toate nu restrâng capacitatea de cec a trasatului, ca și acestea nu conține astfel de dispozițiune restrictivă.

Ca cerințe ezențiale ale cecului fixează §. 2.

1. Numirea în text a documentului ca cec.

2. Subscrierea emitentului cu numele sau cu firma sa.

3. Locul, ziua, luna și anul emiterii (data).

4. Numele persoanei sau firmei, care să facă plata (trasatul).

5. Provocarea emitentului cătră tras de a plăti din bonul său o sumă anumită de bani; în această provocare plata nu se poate face pendentă de un contra-serviciu al primitorului, nici de altă condițiune.

Dintr'un act în care lipsește una din aceste cerințe, sau în care trasatul n'are capabilitate de cec după § 1, și nici din indosamentele puse pe un astfel de act, nu se naște nici un obligament în sensul acestei legi. Dacă și ce alte efecte de drept implică o astfel de hârtie, este a se judeca după normele dreptului civil și comercial.

Din acest § bate la ochi clauzula „cec” și „bon”, aceasta însemnează că cine nu dispune de fondurile necesare, să nu emită cecuri și face atent pe autor asupra urmărilor ce le aduce cu sine emiterea de cecuri neacoperite. Firme externe, pot folosi în comerțul lor cu firme austriace cecurile uzitate în țara lor, având a fi considerate acestea ca cecuri complete, dacă clauzula de sus nu se cere după legea țării lor.

Proiectul ungar nu conține clauzula despre bon, din simplul motiv, că în lipsă de bon nu vin aplicate dispozițiuni penale. Ce privește noțiunea de „bon”, aceea se interpretează foarte diferit. În cele mai multe proiecte de cec se consideră ca bon suma până la care trasatul este obligat să răscumpere cecuri, prin urmare emisiunea unui cec poate urmări nu numai pe baza unui bon în numărare, ci și pe baza încuviințării unui credit.

§. 5 conține dispozițiunea, că cecul este de plată la prezentare (à vista), fie că cuprinde sau nu cuprinde nici o dispozițiune referitoare la scadență. Insușirea de a se plăti la prezentare dă cecului caracterul de mijloc de plată.

Pentru primitorul cecului cuprind dispozițiuni mai însemnate următorii §§-i: §. 6. Cecul, care e emis la

ordin, se poate transmite prin indosament (giro), o stipulațiune contrară n'are valoare.

Un indosament pus pe un alt cec n'are valoare după legea de cec. Prin indosament trec toate drepturile prevenite din cec asupra indosatarului, și în special dreptul de a indosa cecul mai departe.

Un indosament asupra trasatului se privește de chitanță; un indosament al trasatului este nevalid.

§. 7. Dispozițiunile dreptului cambial (patenta imperială din 25 Ianuarie 1850 „R. G. Bl.” Nr. 51) despre forma indosamentului, oprirea girării, legitimitatea proprietarului unei cambii indosate și examinarea acestei legitimațiuni precum și despre obligamentul posesorului legitim la extradarea poliței (articolele 11, 13, 15, 36 și 74) sunt valabile și pentru cec cu restricțiunea, că un indosament făcut pe copia unui cec la ordin n'are valoare în sensul acestei legi.

§. 9 tractează despre termenul prezentării, și fixează pentru cecuri locale *cinci*, pentru cecuri interurbane *opt* zile. Proiectul ungar fixează un singur termen — de *opt* zile — pentru toate cecurile.

În sensul §-lui 12 trasatul are să refuze plata unui cec, chiar și când autorul ar avea bonul necesar, dacă are cunoștință că acesta a ajuns în concurs.

Din cauza morții autorului sau a incapacității de administrare a averii sale intrată după emiterea cecului, nu se poate refuza plata unui cec.

Pentru capacitatea de circulațiune și siguranța cecului este cea mai cardinală cerință irevocabilitatea, de aceea cecul odată emis se poate revoca de autor numai în 2 cazuri statorite în §. 13:

1. Când un cec la nume sau la ordin, pe care autorul îl trimite direct trasatului pentru procurarea sumei din cec unei anumite persoane, se revoacă înainte de a fi executat trasatul ordinul.

2. Când revocarea urmează după expirarea termenului de prezentare, sau pentru cazul, când cecul nu s'ar prezentat spre plată în termenul fixat. În cazul ultim revocarea are valoare pentru trasat numai după expirarea termenului de prezentare.

Condițiunile și exersarea drepturilor de regres față de autor și indosanți sunt regulate cu mici modificățiuni după analogia dreptului cambial. Protestul se poate ridica, sau se poate dovedi prezentarea la timp și neplătirea — pentru cruțare de spese — prin o simplă confirmare a trasatului. Dacă se neglijează prezentarea la termen, se pierde dreptul de regres față de emitent, fără ca acesta se poată scăpa de obligament.

Cu privire la cecuri falze și falzificate dispune §. 20 punct 4: Paguba cauzată din rescumpărarea unui cec falz sau falzificat cade în sarcina autorului afirmativ al cecului falz sau falzificat, întrucât i-se poate imputa o neglijență, sau dacă falzificarea s'a făcut prin personalul sau angajat la manipulațiunea de cecuri; în alte cazuri are să poarte trasatul paguba; o învoială contrară n'are valoare de drept.

În această privință proiectul de lege ungar nu dispune nimic, fiindcă el nu o consideră ca aparținătoare aci.

Despre taxele, la cari e supus cecul tractează §. 25 al legii, care prescrie:

Cecurile, cari corespund cerințelor §. 2. emise și de plată în țară, dacă sunt făcute pe blanchetele unei bănci, care poate figura ca trasat și sunt de plată sau expres la prezentare sau nu conțin nimic referitor la scadență, sunt supuse unei competențe de

timbru de patru fileri de bucată; cecurile cari implinesc cerințele §. 2. dar sunt emise sau de plată în străinătate, sunt supuse unei competențe de timbru de zece fileri de bucată.

Proiectul de lege ungar este mai liberal și în această privință, pentru că el scutește de orice timbru cecurile institutelor de bani.

Precum se svonește proiectul de lege ungar, care în nici o privință nu este inferior celui austriac, va fi prezentat parlamentului în sesiunea de toamnă, și se sperază, că prin acest sprijin legal care se va da cecului, afacerile de cec vor lua un mare avânt.

(După „P. Ll.“ de —n).

Penziunea funcționarilor privați în Austria.

Proiectul de lege referitor la asigurarea penziunilor funcționarilor privați din Austria, cu care ne-am ocupat și noi la timpul său în această Revistă va deveni deja în timp apropiat lege. Va fi deci de interes și pentru cetitorii noștri a cunoaște dispozițiile esențiale ale acestei legi, fiind asigurarea penziunilor și la băncile noastre o chestiune mult discutată, dar până acum nu pretutindenea definitiv și spre mulțămirea tuturor rezolvată.

Obligamentul de asigurare statuat de lege îi sunt supuși toți funcționarii și impiegații privați, cu începere dela 18 ani impliniți, cari au salare lunare ori anuale și a căror venituri anuale la unul și același patron, se urcă la cel puțin K 600 anual.

Ca impiegați se privesc în senzul legii toți cei investiți cu caracter de funcționari, precum și preste tot, toate acele persoane, cari au a implini exclusiv sau în preponderanță muncă spirituală.

Persoanele obligate a se asigura se impart conform legii în 6 clase:

cl. I	cu venituri anuale dela K	600— 900
” II	”	” ” 900—1200
” III	”	” ” 1200—1800
” IV	”	” ” 1800—2400
” V	”	” ” 2400—3000
” VI	”	” preste ” 3000

În venitul anual luat de bază la stabilirea claselor de sus se cuprind și relutul de quartir, adausurile de activitate și funcțiune precum și diferitele surori de competențe în natură. Tantiemele și alte venituri dependente de veniturile realizate de întreprindere, precum și remunerațiunile se calculează la salar numai când, conform experienței, fac cel puțin o treime a veniturilor fixe sau sunt garantate în o sumă minimală, și anume se calculează în cazul prim cu o treime a veniturilor fixe, iar în cazul din urmă cu minimalul garantat. O cumulare a veniturilor dela mai mulți patroni n'are loc, ci servește de bază a obligamentului de asigurare numai serviciul mai bine retribuit.

Pentru câștigarea unei rente de invaliditate resp. bătrânețe, precum și a unei rente pentru văduvă resp. adaus de creștere pentru copii, membrii singuraticelor clase au să plătească *premiu lunar*, cari sunt: pentru

cl. I	de salar	K	6
” II	”	”	9
” III	”	”	12
” IV	”	”	18
” V	”	”	24
” VI	”	”	30

La clasele I—IV plătește patronul două treimi, iar asiguratul o treime a premiilor; la clasele mai superioare premiile le plătesc patronul și asiguratul în părți egale. La funcționarii cu salar de peste K 720 cade premia întreagă în sarcina asiguratului. Pe baza premiilor de sus îi compete asiguratului devenit incapabil de lucru, după plătiri efectuate în curs de 120 luni, fără conziderare la etate, o așa numită *rentă de invaliditate*.

Pentru câștigarea acesteia se recere: 1. plățirea premiilor lunare fixate de lege; 2. contribuire de cel puțin 120 de luni și 3. invaliditatea. Ca invalid se privește celce în urma unui defect corporal ori spiritual a devenit incapabil a-și implini oficiul avut până aci.

Renta de invaliditate face în primii 10 ani anual:

K 180	. . . . .	la cl. I
” 270	. . . . .	” ” II
” 360	. . . . .	” ” III
” 540	. . . . .	” ” IV
” 720	. . . . .	” ” V
” 900	. . . . .	” ” VI

După 10 ani renta de invaliditate se urcă pentru fiecare an următor cu:

K 9—	. . . . .	la cl. I
” 13·50	. . . . .	” ” II
” 18—	. . . . .	” ” III
” 27—	. . . . .	” ” IV
” 36—	. . . . .	” ” V
” 45—	. . . . .	” ” VI

De ex. un funcționar, aparținător la cl. III de salar primește după 120 de luni plățite, presupunând că este incapabil de lucru, o rentă de K. 360 dacă devine invalid după alte 24 de

luni renta va fi $(2 \times 18 K) = \dots \dots \dots \underline{\quad 36 \quad}$

Total de . . . . . K 396

Penziunea le compete asiguraților după 40 ani de serviciu impliniți și primesc funcționarii din

cl. I	de salar K 180	+ un adaus de K	270
” II	” ” ” 270	” ” ” ”	405
” III	” ” ” 360	” ” ” ”	540
” IV	” ” ” 540	” ” ” ”	810
” V	” ” ” 720	” ” ” ”	1080
” VI	” ” ” 900	” ” ” ”	1350

Renta văduvei este jumătatea rentei resp. a penziunii soțului, avute la moarte. Copiii asiguratului primesc dacă sunt orfani de ambii părinți câte $\frac{2}{3}$ a sumei fundamentale, ce le a competat părinților, iar dacă și-au perdut prin moarte numai pe unul dintre părinți câte $\frac{1}{3}$ ca ajutor de creștere. ♀

Situația economică.

Din raportul camerei comerciale din Brașov asupra anului 1905 extragem următoarele:

Anul economic 1905 a înregistrat în multe privințe situații mai favorabile ca anul 1904, care se poate număra între perioadele cele mai desavantajoase economice. Deși calamitățile economice din anul 1904 — ca d. p. lipsa de nutreț — au influențat agronomia și în cursul anului 1905, cu începutul verii situația totuș s'a îndreptat spre bine. Speranța pusă într'o *recoltă de calitate medie* s'a implinit și pentru agricultor s'au deschis și alte surse de venit, cari de altădată numai rar se ivesc. Urcarea enormă în prețurile vitelor, urcarea prețurilor la alimentele, cari

aparțin sferei de activitate a agriculturii, tot astfel scumpirea lemnului și a altor valori de produse economice au căzut ca un dar mînos asupra agronomului.

Forța de cumpărare a poporului dela țeară s'a și pronunțat în mod evident. Unii dintre ramii comerciali și industriali au și luat în consecință un avînt îmbucurător, în special industria de postavuri și de piele cum și fabricațiunea de mașini și unelte agricole. Dar ceea ce pentru țaranul agricultor a fost de avantaj nu s'a putut reflecta și asupra micului meseriaș, deoarece tocmai scumpirea mijloacelor de traiu a produs la orașe multă mizerie. Scumpetea la orașe a fost atât de mare și de durată atât de lungă cît niciodată. Aceasta nu putea să rămână fără efect asupra referințelor de câștig ale meseriașilor dela orașe. Deja scumpirea produselor brute și a materiilor pentru fabricarea articolelor de meserie au redus în mare măsură venitele meseriașilor. Clientela dela orașe și-a mîrginit trebuințele la strictul necesar. Muncitorii au pornit o mișcare pentru urcarea plăților și grevele cari în timpul din urmă s'au extins nu numai asupra muncitorilor din fabrici, ci și asupra meseriilor de mijloc și între muncitorii de rînd sunt în bună parte un eflux al scumpetei generale

Greu de tot s'a resimțit lipsa de muncă din cauză că efectuarea de zidiri publice a stagnat complet, fiindcă din motive politice destul de bine cunoscute bugetul nu s'a putut stabili și în cadrul acestuia nu s'au putut vota sumele necesare pentru zidiri publice. Nu e deci mirare că multe brațe muncitoare au trebuit să plece peste frontieră.

Tot prin starea politică internă se explică împrejurarea că cu regularea afacerilor noastre de vamă și de convenții comerciale am rămas tare înapoi. Tocmai cu acele țări, cari ating mai mult referințele economice ale raionului camerei noastre (comitatele: Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș), cu România, Bulgaria și Turcia încă nu avem convenții comerciale.

Mărfurile noastre, cari trec în România și în Bulgaria sunt și astăzi tratate la vamă după clauzula națiunii celei mai favorizate, dar din acest principiu noi nu putem trage vreun folos mai mare. Căci această clauzulă nu înseamnă altceva decît că ni-se dau aceleaș reduții la import ca și de cari beneficiază Germania, Anglia și celelalte țări străine, cari exportează pe baze de convenții comerciale încheiate cu România și Bulgaria. Acest favor însă pentru noi este mic sau chiar nul, deoarece nu atinge sfera noastră de interese, căci noi exportăm alte articole decît statele apusene. O singură serie de reduții tarifare ne-a atins plăcut. Anume reducerea, care scurt înainte de intrarea în vigoare a noului tarif vamal român, camera României ne-a acordat-o în mod spontan. Reducerea aceasta privește vămurile pentru cai dela 150. 100 și 50 de franci pro bucată la 50, 30 și 15 franci. Asemenea taxa de export pentru mașini agricole s'a scăzut dela 4 la 2 franci pentru suta de chilograme. Alte reduceri privesc mărfurile țesute din lână (ciorapi, tricouri etc.) dela 400 la 350 franci cum și anumite bum-băcării. Special reducerea impozitelor vamale pentru cai și pentru mașini agricole este de cea mai mare însemnătate, nu numai pentru teritoriul camerei comerciale din Brașov, ci pentru întreaga Ungarie, deoarece în aceste direcții s'a observat totdeauna un export foarte viu.

La cît de mare prevenire din parte românească am putea conta, dacă din partea noastră am abandonă în fine exclusivitatea față de importul de vite și de carne din România. Un astfel de pas ar fi tocmai

acum în fața scumpetei enorme de carne de cea mai mare însemnătate.

Camera noastră a și făcut cătră finea anului trecut o reprezentare ministerului de comerț în acel sens, ca să se dea liber importul de vite, de porci și de oi din România; spre acest scop s'a propus ca după vizitarea veterinară prescrisă la frontieră vitele să se libereze în vagoane închise pentru a fi tăiate în abatorii publice în comunele dela graniță.

Pentru districtul camerei noastre au fost luate în privire orașele Sibiu și Brașov. (Vămurile de import n'ar trebui să fie mai urcate ca pentru boi K 30, pentru vaci K 15, pentru oi K 1, pentru porci K 6 pro bucată).

Dacă această propunere n'ar fi executabilă ar fi să se facă la frontiera țării, în districtul acesta la Predeal și la Turnu-roșu abatorii internaționale sau din parte ungară abatorii de stat grănițerești. De aici s'ar putea importa pe urmă după observarea ordinațiilor sanitare prescrise, carnea proaspătă pe piețele de conzum ungare.

O astfel de procedură ar fi nu numai în avantajul alimentației generale, ci ar aduce mult bine și mai multor rami de industrie ca d. ex. tăbăcarilor, negustorilor de materii brute, măcelarilor etc., cari toți se plîng de lipsa de produse brute animale.

Mai departe trebuie remarcat că aceste întocmiri ar fi de cea mai mare importanță din punct de vedere comercial politic. Căci dacă se vor face din partea noastră concesiuni cu privire la importul de vite resp. de carne din România, statul român încă ne ar face ușurări la timpul său cu privire la exportul nostru industrial cu ocazia unei noue convenții comerciale.

Trebuie să înregistrăm cu satisfacție, că propunerile noastre schițate mai sus au găsit spriginul și altor camere de comerț

Că se va face încurând ceva în direcția aceasta este destul de plaj acum când noul parlament spre bucuria tuturor a devenit capabil de acțiune și are de gând a se ocupa indeosebi și cu convențiile comerciale ca un obiect din cele mai importante din programul său de lucru.

Fondări nouă de stabilimente industriale s'au făcut și în anul 1905, între cari una cu un capital de investiție de K 500,000 și una cu K 200,000.

Mișcarea emigranților o ilustrează următoarele cifre: Au emigrat din întregul district 8725 (dintre cari 4924 la America, 3021 în România, 603 în Germania ș. a. m. d.). S'au reîntors în țară abia 1098. #

8%.

În Nr. 30 dela 26 Iulie a. c revista „Magyar Pénzügy” ocupându-se și ea cu proiectul de moțiune al dlui Dr. Mihali comunicat cetitorilor nostri în numărul nostru ultim sub titlul „O propunere salutară”, zice în opoziție cu încheierea, ce am făcut noi articolului nostru, următoarele:

„Ne bucurăm că propunerea a eșit din sinul conducătorilor institutelor noastre de bani din provincie, pentru că prin aceasta este documentat, că marea majoritate a institutelor noastre de bani nu o poate privi grava acuză ridicată adeseori asupra lor, că să nizuiesc a mări dividendă prin încasarea de interese de cămătări (interese exagerate). Suntem convinși, că

cele mai multe institute de bani din provincie iau cu plăcere la cunoștință hotărîrea dietei și doresc grabnica ei realizare (? Red); cel mult câteva însoțiri de credit uzurare vor clătina din cap.

Ce privește realizarea hotărîrii dietei „M. P.” are câteva mici nedumeriri, căci — zice — art. de lege XXV din 1883 și art. de lege VIII din 1877 opresc numai adjudecarea și intabularea accesoriilor, ce trec peste 8%; pe când chestiunea, că oare cad ori nu sub noțiunea uzurei și accesoriile calculate sub alți titluri (nu sub titlu de interese) întrucât acelea împreună cu interesele trec peste 8%, — nu este precis indicată în legile amintite mai sus. Pe calea ordinațiunii prin urmare guvernul nu poate face nimic în interesul validității proiectului de moțiune acceptat de dietă, din care cauză va trebui modificată legea contra cămătăriei ev. creată o nouă lege contra cămătăriei. De altă parte se știe, că guvernul ungar este împiedecat prin pact în libertatea sa de acțiune și are să pregătească în senzul aceluia în timp relativ scurt numeroase lucrări de importanță, astfel că abia este de crezut că chestiunea celor 8% va putea ajunge încurând la ordinea zilei.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 3 August 1906.

Ultimo expirat a ridicat pretenziuni extraordinare față de piața internă de bani și în special față de Banca Austro-Ungară. Înaintările la centrala din Budapesta s'au cifrat în ultimele 3 zile ale lui Iulie cu 43 mil., iar la centrala din Viena s'au urcat în ultima zi a lunii expirate la 60 mil., față de care scădențele au fost de abia K 20 mil. În urma acestei cereri mari de bani, potențată încă și prin campania de cereale în care am intrat, discontul privat arată o pronunțată tendință spre urcare și deoarece mai spre toamnă cererea abia că se va reduce, nu este eschisă posibilitatea urcării etalonului oficial. Discontul privat dealtcum a variat în piețele interne între $3\frac{7}{8}\%$ — $4\frac{7}{8}\%$.

În piețele externe de bani ultimo a fost asemenea foarte puternic, deși băncile mari din străinătate, sub influința evenimentelor din Rusia, și-au impus oarecari rezerve la plasarea mijloacelor disponibile. În Berlin discontul privat a cotat la ultimo $3\frac{1}{2}\%$ și s'a redus apoi la $3\frac{1}{8}\%$, în Londra discontul privat este neschimbat $3\frac{1}{4}\%$, iar în Paris s'a urcat la $2\frac{11}{16}\%$.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară 4%. Banca Națională a României 5%. Banca imperială Germană $4\frac{1}{2}\%$. Banca Angliei 3% și Banca Franciei 3%.

CRONICA.

Catedre pentru jurnalistică. La „Academia de comerț” din Berlin se vor aranja, precum anunță ziarul „Tägliche Rundschau”, atât prelegeri publice cât și exerciții seminariale asupra „industrii de presă” adecă asupra jurnalisticii și a comerțului de cărți. Asupra jurnalisticii se vor ține următoarele prelegeri: natura, istoricul și importanța opiniei publice; natura și istoricul publicisticii; ziarele și revistele; presa

politică; presa național-economică; ziarele de specialitate; revistele și foile ilustrate; fenomene caracteristice între ziarele și revistele din timpul prezent; cum apare un ziar mare (editura, redacția, tiparul, expediția); anunțurile; presa și economia națională; răspundibilitatea presei; regimul parlamentar și presa; presa și comerțul de cărți; presa din străinătate; întocmiri naționale și internaționale ale presei; istoricul și situația actuală a jurnalisticii berlineze. În seminar se probează întocmirile unui „birou literar” și se aranjază exerciții în toți ramii propagandei negustorești. În fine este proiectată cercetarea unei mari edituri de ziar din Berlin, a oficiului poștal pentru jurnale, a unui birou de depeși etc.

Circulația metalelor nobile în Austro-Ungaria. Conform statisticii oficiale a comerțului exterior al ambelor state ale monarhiei importul monetelor de aur a atins în 1905 suma de K 45.345,000, iar exportul suma de K 54.163,000, Importul de argint s'a cifrat cu K 2.024,000, iar exportul cu K 2.519,000. Dela inaugurarea acțiunii pentru regularea valutei circulația aurului din monarhie a crescut în măsură foarte însemnată și s'au importat mari cantități de aur atât în drugi (bare), cât și în monete și anume s'au importat resp. exportat:

	Import	Export
în 1890—1894 monete de aur	K 418.726,000	K 120.494,000
„ 1890—1894 drugi de aur	„ 232.114,000	„ 5.380,000
„ 1895—1899 monete de aur	„ 340.005,000	„ 381.885,000
„ 1895—1899 drugi de aur	„ 159.593,000	„ 2.874,000
„ 1900—1904 monete de aur	„ 303.258,000	„ 259.385,000
„ 1900—1904 drugi de aur	„ 251.063,000	„ 1.932,000
„ 1905 monete de aur	„ 45.345,000	„ 54.163,000
„ 1905 drugi de aur	„ 5.183,000	„ 64,000
Total	K 1,761.307,000	K 826.177,000

Detrăgând totalul exportului din totalul importului, atunci rezultă, că în perioada dela 1890—1905 ambele state ale monarhiei au importat din străinătate aur în valoare de aproape 1 miliard, adecă K 935 milioane.

Posta Redacțiunii.

„*U. b. c. sp. in Brünn.*” Notița se va publica în numărul proxim.

„*Panciovana*” în Panciova. Asupra chestiunilor cuprinse în st. D-v. dela 1 crt. veți primi în zilele proxime răspuns în scrisoare separată.

SUMAR.

Reformele de consolidare. — Legea de cec austriacă. — Penziunea funcționarilor privați în Austria. — Situația economică. — 8%. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronica: Catedre pentru jurnalistică, Circulația metalelor nobile în Austro-Ungaria. — Posta redacțiunii.

Bursa de București.

Cursul din 24 Iulie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
„ „ 1892 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	94 $\frac{1}{2}$
„ „ 1898 4%	„ „	92
Fonciare rurale 5%	„ „	101 $\frac{7}{8}$
„ „ 4%	„ „	92 $\frac{1}{2}$
Seris. fonc. urb. Bucuresci 5%	„ „	99
„ „ Iași	„ „	95 $\frac{1}{2}$

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 1 August 1906.

%	VALORI	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v. cor.	p. 100 K
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	99-75	100-
4-2	" " arg. Febr. Aug.	99-70	100-75
5	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	160-60	163-
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% " "	227-	224-
—	" " 1864 à fl. 100— " "	281-	283-
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118-05	118-30
4	" " Cor.	99-80	99-95
3 1/2	" " de invest.	89-80	—
	Datoria publică ungară.		
4	Kenta ung. aur., scut. de dare	113-20	113-50
4	" " Cor.	95-	95-40
3 1/2	" " " " " " " " " " "	84-90	85-60
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	209-50	210-
4	" p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	156-60	158-
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	102-	103-
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	78-85	78-75
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	—	99-
4	" " ungare " " "	95-90	96-40
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	267-	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	96-55	98-
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-80	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	94-60	95-25
2	Oblig. " cu premii à 100 fr. Pesta	103-50	—
—	Oblig. " cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	164-	—
—	Impr. bulgar 1889	120-	120-25
	Serisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-60	—
3	" " " " " " " " " " " "	293-	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-15	100-80
4	" " " " " " " " " " " "	—	101-15
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-40	101-
4	" " " " " " " " " " " "	98-50	98-50
4 1/2	Obl. com. " ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	105-75	107-
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-55	101-
4	" " " I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-	98-25
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-60	97-60
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	97-15	88-30
4 1/2	Banca ipotecară ungară	100-30	101-
4	" " " " " " " " " " " "	100-80	98-25
4	" " " " " " " " " " " "	264-	129-
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	101-50
5	" " " " " " " " " " " "	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	—	101-25
5	" " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	102-
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	—	101-
4	" " " " " " " " " " " "	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	24-	24-
	Credit, à fl. 100—	473-50	474-
	Clary, à fl. 40— v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	178-	174-
	Pálffy, à fl. 40—	168-	180-
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	50-90	53-
	" " " " " " " " " " " "	31-35	32-50
	Rudolf, à fl. 10—	63-	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	208-	—
	Salzburg, à fl. 20—	80-	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	521-	526-
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9-50
	" " " " " " " " " " " "	—	12-
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	" " " " " " " " " " "	11-35	11-33
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19-15	19-17
	20 Marce germ. aur	23-55	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-52 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-57	117-72
	" " " " " " " " " " "	—	95-80
	" " " " " " " " " " "	95-70	95-95
	Ruble, bilete, 100	253-	—
	Lei românești, 100	—	95-20

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 1 August 1906.

Grâu de Bănat,	per 100 kg. vinde	14-85—15-30
" " Tisa,	" " " " " " " " " " " "	14-55—15-65
" " Pesta,	" " " " " " " " " " "	14-75—15-45
" " Alba-reg,	" " " " " " " " " " "	14-65—14-90
" " Bacica,	" " " " " " " " " " "	— — — —
Secară (nouă),	" " " " " " " " " " "	12-05—12-30
Orz (nou),	" " " " " " " " " " "	11-70—12-50
Ovės (nou),	" " " " " " " " " " "	14-00—14-50
Porumb (nou),	" " " " " " " " " " "	12-55—12-65
Rapiță,	" " " " " " " " " " "	31-00—32-
Slănină de porc B.-Pesta	" " " " " " " " " " "	133-
Untură (clisă)	" " " " " " " " " " "	109—111-

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul,
organizația, operațiunile și importanța
băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

prof. de științe comer.

Se poate comandă dela administrația »Re-
vistei Economice«, cu prețul de 1
coroană.

— Au apărut —

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

— Nr. 1. —

Studii de contabilitate

(princiipiile fundamentale ale contabili-
tăței în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

prof. de științe comer.

— Nr. 2. —

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiiu.

— Nr. 3 și 4. —

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,

prof. de științe comer.

Se pot procură dela Administrația »Revistei Econo-
mice«, cele dintâiu à 50 fl. cca din urmă K 1.

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Incheierea semestrală cu 30 Iunie 1906.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIV.		PASIV.	
	K f		K f
Cassa în număr	106,167·23	Capital social: 6000 acțiuni à K 200	1.200,000·—
Monete	50,853·14	Fondul de rezervă al acționarilor	200,000·—
Cambii de bancă	9.708,100·44	Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500,000·—
Împrumuturi hipotecare	6.467,017·25	Fondul special de rezervă	124,027·—
Credite personale	1.590,009·70	Fondul de penziuni al funcționarilor	512,537·45
Credite cambiale cu acoperire hipot.	1.879,211·24	Depuneri spre fructificare	15.009,076·69
Credite de cont curent	2.163,150·54	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	1.092,000·—
Avansuri pe efecte publice	85,953·—	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulațiune	2.881,000·—
Credite fixe	8,027·10	Scrisuri fonciare cu 4½% în circulațiune	1.500,000·—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	531,860·83	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune	224,000·—
Efecte publice	2.539,195·56	Cambii de bancă reescomptate	1.814,702·39
Acții dela diverse bănci	32,300·—	Diverse conturi creditoare	678,236·95
Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare	506,985·18	Dividende neridicate	11,284·—
Efectele fondului de penziuni al funcționarilor institutului	189,465·—	Interese anticipate	138,593·22
Mobilier	6,670·—	Profit net	130,889·85
Diverse conturi debitoare	151,381·34		
	<u>26.016,347·55</u>		<u>26.016,347·55</u>

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

DEBIT.		CREDIT.	
	K f		K f
Interese:		Interese:	
pentru dep. spre fructificare	299,702·08	dela cambii de bancă	257,586·19
pentru scrisuri fonciare	145,174·86	„ împrumuturi hipotec.	202,616·66
pentru împrumuturi luate pe efecte	10,539·15	„ credite personale	59,154·92
	455,416·09	„ efecte publice	79,474·15
Spese:		„ credite camb. cu acop. hipot.	64,139·06
Salare	60,700·91	„ credite de cont-curent	32,575·18
Bani de quartir	9,935·—	„ avansuri pe efecte	3,865·38
Imprim., registre, porto, diverse	14,040·74	„ credite fixe și împrum. pe produse	1,001·38
Marce de prezență	4,070·—		700,412·92
Contribuțiune:		Chirie	4,276·02
directă	13,787·09	Proviziuni	17,174·96
10% dare la interesele dela depuneri	33,024·22		
	46,811·31		
Profit net	130,889·85		
	<u>721,863·90</u>		<u>721,863·90</u>

Sibiiu, 30 Iunie 1906.

Cosma m. p.,
director executiv.

Iosif Lissai m. p.,
contabil-șef.

Șuluțu m. p.,
prezident.

Dr. I. Beu m. p.,
membru al direcțiunei.

Dr. L. Lemény m. p.,
membru al direcțiunei.